

Лекція

Тема: Озимі капустині культури.

План заняття:

1. Капустині культури – резерв отримання білка.
2. Значення капустиних культур у кормо виробництві.

Посилання на відео: <https://www.youtube.com/watch?v=8qGZxHUSSOI>
<https://www.youtube.com/watch?v=ScjtMhzKYYk>

У кормовиробництві країни капустині, або хрестоцвіті, рослини вирощують давно. Зокрема, тривалий час вирощують кормову капусту — стеблоплідну рослину і коренеплоди — брукву і турнепс. Щодо стеблових трав'яних рослин, то ця група капустиних у кормовиробництві не набула значного поширення. Асортимент видів і сортів був обмежений. Так, в Україні і Молдові (М.Ф. Лупашку) у 70-ті роки минулого століття на невеликих площах вирощували здебільшого кормову капусту і ріпак. Але вже у 80-ті роки площі капустиних розширені повсюдно, збільшився видовий склад їх. Тепер, крім озимого ріпаку і кормової капусти, вирощують ярий ріпак, свиріпу озиму, редьку олійну, перко, гірчицю білу. Певне значення має і порівняно нова кормова культура тифон (гібрид китайської капусти з турнепсом). Щоправда, вона не набула у нас поки що належного поширення, хоча в Європі і США використовується досить широко. Менше, ніж інші, поширена і культура перко.

Капустині — це високобілкові рослини, їх можна вирощувати у одновидових посівах і в сумішах з однорічними злаковими травами та іншими культурами. На фоні їх краще можна згодовувати побічну продукцію — солом'яну січку, полову та інші корми. Зелена маса капустиних сприяє збільшенню надоїв, жирності молока, приросту відгодівельного молодняку. Згодовування її вівцям підвищує вовнову продуктивність. Капустині — цінний компонент раціону свиней і птиці. їх широко використовують у весняній, літній і осінній ланках кормового конвеєра, вирощують в озимих і ранніх ярих проміжних, післяукісних і післяжнивних посівах.

Капустині використовуються не тільки для одержання свіжої зеленої маси, а й на силос з іншими культурами. їх зерно — дуже цінне джерело концентрованих білкових кормів вищої якості. Макуха і шрот з насіння ріпаку, редьки олійної, свиріпи за фізіологічною дією майже не поступаються перед макухою і шротом з сої і соняшнику. Так, донедавна основним білковим компонентом концентратів у країнах Західної Європи був соєвий шрот, який завозили із США. Тепер у Франції, Бельгії, Німеччині і особливо у скандинавських країнах широко використовують дешевий і високоякісний ріпаківий шрот. Урожайність ріпаку сягає 30 ц/га. Це значно перевищує середню врожайність сої і дає змогу мати високоякісний корм із мінімальними витратами, що сприяє зниженню собівартості тваринницької продукції.

Популярність вирощування ріпаку в Україні стрімко зростає. Ця культура допоможе легко потрапити на найбільші світові ринки, тож має велике господарське значення. Проте ріпак досить ризикований у вирощуванні. Отож, на які чинники слід звернути увагу, щоб отримати бажаний результат.

«Сьогодні озимий ріпак посідає одне із провідних місць на українських полях. Найважливіші критерії сучасної технології вирощування озимого ріпаку — підвищена продуктивність культури та поліпшена якість насіння. Серед вирішальних складових технології, які мають значний вплив на рівень врожайності, є норма висіву та строки

сівби, які обов'язково слід враховувати. Саме вони та погодні умови впливають на якість і кількість урожаю», — каже Сергій Юрчук, науковий співробітник відділу селекції зернових та олійних культур Інституту кормів та сільського господарства Поділля.

Основні фактори, які впливають на врожайність ріпаку, — це агрокліматичні умови регіону, характеристики сорту, строки сівби та норми висіву.

Найкращими попередниками для цієї рослини є чорний і зайнятий пар, а ще сільськогосподарські культури, які рано звільняють поле: озимі та ярі зернові, зернобобові, горох, вико-вівсяна суміш на зелену масу, люцерна, конюшина. Ці культури достатньо удобрюють ґрунт, залишаючи багато вологи та поживних речовин.

Ріпак — це культура, яка потребує твердого насіннєвого ложа. Глибина обробітку ґрунту має відповідати глибині орного шару. Оранку з боронуванням проводять за 3-4 тижні до сівби. Якщо ріпак сіяти по зернових культурах, то відразу після збирання попередника необхідно провести оранку без лущення стерні, що ущільнить ґрунт.